

Filharmonia Śląska przodująca w Polsce

W dobie powojennej życie muzyczne na Śląsku znacznie się ożywiło, a to dzięki powstaniu Opery Śląskiej, Orkiestry Polskiego Radia i Filharmonii Śląskiej, czyli placówek, które przed wojną albo nie istniały, albo też (jak dawniejsza Opera Katowicka) po kilku latach wegetacji uległy zlikwidowaniu. Z perspektywy trzech lat istnienia każda z wymienionych instytucyj wykazuje nie tylko dużą prężność organizacyjną, lecz także ogromną żywotność i wysoki poziom artystyczny. Działalność ich będzie stanowiła przedmiot osobnych artykułów. W niniejszym zajmiemy się jedynie osiągnięciami Filharmonii Śląskiej.

Samo powołanie do życia Filharmonii Śląskiej trzeba rozpatrywać pod dwoma aspektami: społeczno-kulturalnym i politycznym. Omawiając śląskie stosunki społeczno - kulturalne trudno nie zaczepić o niesprawiedliwość społeczną, jaka spotykała Ślązaków za czasów sanacji. W ciągu dwudziestu lat okresu międzywojennego nie powstała na Śląsku (poza wymienioną operą zlikwidowaną po paru latach) żadna placówka, która zaspakajala by głód kulturowy szerokich mas. Śląsk, najbogatsza dzielnica, "perła korony polskiej" jak go szumnie nazywali poeci, nie posiadał w dodatku ani jednej wyższej uczelni. Ślązacy skazani byli jedynie na ciężką pracę w kopalniach, hutach i fabrykach. Sytuacja opanowanej przez junkrów niemieckich wsi śląskiej nie przedstawiała się wcale lepiej. -Moment polityczny ważny jest przy powstaniu Filharmonii Śląskiej o tyle, że przed wojną, jak również podczas okupacji Śląsk karmiono ^{symfonią} muzyką niemiecką. Filharmonia Śląska spełnia zatem obecnie pionierską działalność szerzenia zarówno polskiej jak i słowiańskiej kultury muzycznej. Fakt ten jest tym bardziej godny podkreślenia, że obecnie cały Śląsk wrócił do macierzy.

Filharmonia Śląska uprzystępnia szerokim masom poznawanie arcydzieł światowej literatury muzycznej. Równolegle do tego stara się wyrównać zaległości w poznaniu literatury współczesnej. Można powiedzieć, że Filharmonia Śląska przoduje w propagowaniu zwłaszcza współczesnej muzyki radzieckiej, którą tak żywo zresztą interesują się kraje Zachodu. I tak między innymi już w 1945 roku wykonano po raz pierwszy w Polsce V symfonię wybitnego kompozytora radzieckiego Szostakowicza. W 1946 wykonano koncert fortepianowy Chaczaturiana (partię fortepianową odegrał znakomity pianista Szpinalski). W 1947 odbyło się wykonanie Chaczaturiana muzyki do baletu "Gajane". W tym samym roku wykonano po raz pierwszy piękny koncert na sopran i orkiestrę ze świetną ^{F202} Bändrowską ~~Tureką~~. W marcu br. odbyło się wykonanie (pierwsze w Polsce) koncertu

fortepianowego Szostakowicza (partię fortepianową odegrał młody dobrze zapowiadający się pianista Zbigniew Szymonowicz). Twórczość Prokofiewa była również reprezentowana; wykonano jego sławny marsz z op. "Miłość do trzech pomarańcz". Poważną pozycję w programach Filharmonii zajmują utwory kompozytorów słowiańskich.

Filharmonia koncertuje nie tylko we własnej pięknej sali w Katowicach, lecz również wyjeżdża stale z koncertami w teren, często do najodleglejszych miejscowości województwa śląsko-dąbrowskiego. Występuje w świetlicach, domach kultury, teatrach a częstokroć ^{marzet} w halach fabrycznych; gdzie robotnicy, podczas przerwy w pracy mają sposobność wysłuchania koncertu symfonicznego. Na specjalne podkreślenie zasługują koncerty szkolne. Przez salę Filharmonii przewinęło się w tym sezonie kilkanaście tysięcy młodzieży, która ~~wysłuchala~~ ^{wysłuchala} szereg koncertów ujętych w cykle. W bieżącym roku młodzież poznaje muzykę słowiańską. Obecnie wykonywana jest ~~muzyka~~ ^{muzyka} rosyjska i ~~radziecka~~, od ojca narodowej muzyki rosyjskiej Glinki począwszy, przez Czajkowskiego, Borodina, Rimskiego-Korsakowa, Mussorgskiego do Prokofiewa i Szostakowicza. Każdy koncert szkolny poprzedza odśpiewanie ^{odpowiedniej} pieśni. W obecnym cyklu muzyki rosyjskiej młodzież śpiewa przed każdym koncertem piękną pieśń Dunajewskiego o ojczyźnie. Do końca sezonu przewidziane są jeszcze cykle muzyki czeskiej i jugosławiańskiej.

O intensywności pracy Filharmonii Śląskiej w tym sezonie świadczy liczba wykonanych koncertów. O ile w poprzednim sezonie liczba ich wynosiła 73, o tyle w sezonie bieżącym już w lutym przekroczyła liczbę 100. Wyniki są imponujące. Do dyrekcji Filharmonii napływają z różnych stron Śląska zbiorowe prośby o urządzenie koncertów. Niejednokrotnie Filharmonia z powodu nawału pracy i braku środków transportowych musi prośby takie załatwiać ^{odmownie} negatywnie. Po szeregu koncertów w różnych ośrodkach Śląska stwierdzić można ogromny wzrost zainteresowania muzyką poważną, od której dotychczas - wskutek braku przygotowania - znaczna część społeczeństwa stroniła.

Katowice

A. Dygacz

Adres: Katowice Dygacz

Chonów 11

Wileńska 4

Pracowni
28. III 1980